



FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Inaugurarea anului de studii 2016 – 2017 la Academie

Semnificația inaugurării anului de studii de master 2016 – 2017 la Academia de Administrare Publică a constituit-o aniversarea de 25 de ani de la proclamarea Independenței Republicii Moldova. Evenimentul a avut o distincție relevantă comparativ cu anii precedenți, ședința festivă fiind începută cu un montaj literar, reprezentând Republica Moldova sub aspect poetic, folcloric și istoric, cu simbolurile și tradițiile sale milenare până în zilele noastre - ca stat suveran, independent și democratic.

Cei prezenți în sală au onorat Drapelul și Imnul de Stat ale Republicii Moldova.

Moderatorul ședinței festive, rectorul

Academiei de Administrare Publică, dl Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a menționat că în istoria de 25 de ani de independență a Republicii Moldova o filă aparte aparține Academiei de Administrare Publică, instituția fiind fondată pe unda avântului mișcării de autodeterminare a poporului nostru. Academiei i-a revenit o misiune deosebită - să pregătească specialiști capabili să răspundă provocărilor timpului, această sarcină fiind actuală și astăzi pentru instituția noastră. În acest context, Domnia sa a făcut o remarcă concludentă: „Masteranzii anului I, care își încep studiile la Academie în anul aniversar al Independenței Republicii Moldova, vor absolvi

programele de master în anul jubiliar al Academiei de Administrare Publică, când ea va marca 25 de ani de la fondare. Cred că acest lucru impune unele angajamente față de fiecare dintre D-voastră, stimați masteranzi.

Tradițional, ne întâlnim la începutul anului de studii pen-

Mircea Snegur este publicat în pag. 3 a ziarului).

Sincere felicitări și mari succese în acumularea cunoștințelor în domeniul programelor de master au adresat noilor masteranzi dnii Tudor DELIU, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, profesor la Academie,



tru a forma o echipă, pentru a trasa în comun sarcinile, care urmează să le realizăm cu succes”.

Oaspetele ședinței festive, primul Președinte al Republicii Moldova, dl Mircea SNEGUR, care este și Doctor Honoris Causa al Academiei, a accentuat, de asemenea, importanța fondării acum 23 de ani a Academiei de Administrare Publică, în scopul pregătirii funcționarilor publici profesioniști de tip nou pentru construirea și modernizarea statului suveran, independent și democratic – Republica Moldova, instituție în care urmează să-și facă studiile noul contingent de masteranzi (textul integral al alocuțiunii dlui

Valeriu CUȘNIR, director al Institutului de Cercetări Juridice și Politice al Academiei de Științe a Moldovei, doctor habilitat, profesor universitar, președinte al Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională al Academiei, și Vlad CANȚĂR, președinte al Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciul Public din Republica Moldova.

Ce înseamnă studiile de master la Academie, este o întrebare firească pentru cei care aplică la această instituție, a continuat rectorul Oleg Balan, care a explicat pentru noii masteranzi că absolvenții Academiei sunt solicitați în toate structurile statale, ei regăsindu-se printre deputații în Parlamentul Republicii Mol-

dova, membrii Guvernului, diplomați, conducătorii de raioane, în APC și APL.

Referindu-se la stagii, dl Oleg Balan a menționat că a fost reluată practica de stagii peste hotare. Anul acesta, 5 masteranzi au făcut stagii în România, alții doi – au participat la o Școală de vară a unei instituții de profil din Moscova, iar un masterand a obținut recent o bursă de mobilitate în Turcia. Și aceste activități vor fi continuate, dar și extinse pe viitor.

Felicitări noilor colegi de studii și urări de succes în realizarea oportunităților deosebite oferite de prestigioasa instituție de învățământ superior, Academia de Administrare Publică, au adresat celor prezenți în sală masteranda anului I, Marionela ADAM, și masterandul anului II, Cristian CAINAREAN.

Partea oficială a ședinței festive s-a încheiat cu onorarea Imnului Academiei de Administrare Publică.

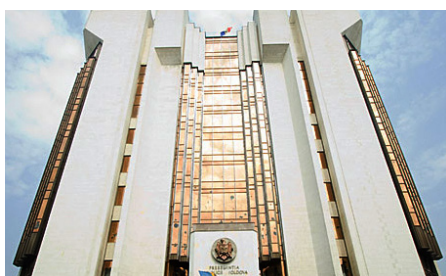
Prorectorul Academiei, dl Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, a făcut o prezentare a Academiei, după care prim-prorectorul Academiei, dl Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, împreună cu dl Ion DULSCHI, director al Departamentului studii superioare de master, doctor, conferențiar universitar, au ținut o ședință organizatorică, fiind dat startul orelor de studii academice la Alma Mater a funcționarilor publici.

Ion AXENTI

Serviciile de securitate a statului la 25 de ani

Președintele Nicolae Timofti a participat la solemnitatea, dedicată aniversării a 25-a de la crearea organelor securității Republicii Moldova și a ținut un discurs, pe care-l prezentăm în variantă prescurtată.

(...) „Acest sfert de veac reprezintă perioada de formare, consolidare și afirmare continuă a serviciilor speciale, ca element de bază în realizarea intereselor fundamentale ale Republicii Moldova. Datorită activităților informative și contrainformative,



desfășurate cu competență și operativitate, au fost identificate și contracarate la timp pericole reale la adresa securității statului, au fost zădărnicate acțiunile ce puteau constitui o amenințare pentru siguranța ordinii constituționale, integritatea teritorială și stabilitatea internă a țării. În contextul dat, țin să remarc profesionalismul D-voastră de care ați dat dovadă la reținerea mercenarilor, cetățeni moldoveni, care au luptat în estul Ucrainei, dar și a celor care au participat la instruirii diversioniste pe teritoriul altui stat cu scopul destabilizării situației din Republica Moldova.

(...) Astfel, în pofida condițiilor complicate, presiunilor externe, dar și interne, menite să pericliteze parcursul european și procesul de reforme democratice, ați reușit să țineți sub control pericolele reale și potențiale, în așa fel, încât toți cetățenii să se simtă în deplină siguranță.

De asemenea, vreau să remarc faptul că informațiile și analizele, pe care le prezentați cu regularitate, sunt de o calitate tot mai înaltă și conțin elementele esențiale ce contribuie la facilitarea procesului de luare a deciziilor la nivel politic.

(...) Stimați ofițeri, cu acest prilej jubiliar, vreau să-mi exprim profunda recunoștință față de veteranii Serviciului care au stat la baza creării organelor securității pe atunci a tânărului stat Republica Moldova, au setat standarde înalte de activitate și reprezintă și astăzi un exemplu și o sursă de inspirație pentru noua generație de ofițeri. Doresc să exprim sincere felicitări membrilor familiilor Dumneavoastră, urându-vă tuturor sănătate, fericire, bunăstare și noi realizări pe plan profesional și personal”.

Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Andrian Candu, a avut o întrevedere cu delegația Comisiei de la Veneția, aflată într-o vizită de documentare în Republica Moldova.

Din componența delegației au făcut parte președintele Subcomisiei pentru protecția minorităților, Jan Velaers, vicepreședintele Subcomisiei pentru drepturi fundamentale, Nicos Alivizatos, și șefa Diviziunii pentru instituții democratice și drepturi fundamentale din cadrul Secretariatului Comisiei de la Veneția, Artemiza-Tatiana Chișca. Vizita a avut loc în contextul avizării de către Comisia de la Veneția a proiectului de Lege cu privire la statutul etnocultural al raionului Taraclia.

Principalele subiecte abordate în cadrul întreprinderii au vizat prevederile respectivului proiect de lege, protecția minorităților naționale în Republica Moldova, precum și evoluțiile politice din țară în contextul scrutinului prezidențial din octombrie.

Speakerul a apreciat interesul cu care Consiliul Europei urmărește evoluțiile din

Vizita delegației Comisiei de la Veneția



țara noastră, menționând că expertiza oferită este utilă în eforturile de implementare accelerată a agendei de reforme în Republica Moldova. Andrian Candu s-a referit și la prioritățile sesiunii de toamnă a Parlamentului, care vor viza controlul parlamentar și evaluarea implementării legilor.

„Până la alegerile prezidențiale, pe agenda parlamentară nu se vor regăsi subiecte care ar provoca dezbateri politice intense, pentru a nu utiliza tribuna Parlamentului în scopuri electorale. Proiectele care se vor regăsi pe ordinea de zi vor fi cele de interes public, cum ar fi, de exemplu, asigurarea securității sectorului energetic, îndeplinirea precondițiilor FMI etc”, a declarat Andrian Candu.

Delegația Comisiei de la Veneția a anunțat că opinia instituției va fi făcută publică, după ce proiectul va fi discutat la una din următoarele ședințe.

România – susținătoare consecventă a Republicii Moldova

Primul-Ministru Pavel Filip a mulțumit autorităților de la București pentru suportul acordat în repararea grădinițelor din Republica Moldova, precum și pentru asistența acordată în alte sectoare de importanță majoră. Mesajul de grațitudine a fost transmis în cadrul evenimentului de raportare a implementării Programului de asistență tehnică și financiară



acordată de Guvernul României pentru construcția și renovarea instituțiilor preșcolare din țara noastră.

Premierul a menționat că asistența financiară acordată de România este foarte importantă pentru țara noastră și a oferit posibilitatea pentru mii de copii să obțină cunoștințe în condiții moderne, iar pentru alte mii de angajați - să activeze în condiții mai bune de muncă. Totodată, Pavel Filip a apreciat înalt decizia Guvernului de la București de a continua proiectul și în anul 2016, oferind suplimentar trei milioane de euro, în formă de grant, pentru repararea a încă 85 de grădinițe din Republica Moldova.

La rândul său, Ambasadorul României la Chișinău, Daniel Ioniță, a evidențiat că țara sa a fost permanent alături de Republica Moldova.

Programului de asistență tehnică și financiară acordată de Guvernul României pentru construcția și renovarea instituțiilor preșcolare din Republica Moldova a fost lansat în 2014 și este implementat de Fondul de Investiții Sociale. Timp de doi ani, au fost alocați 23 milioane de euro pentru repararea și remobilarea a 832 de grădinițe din toate raioanele țării.

Banii alocați de autoritățile române au fost utilizați pentru modernizarea sistemelor de încălzire a grădinițelor, schimbarea ferestrelor și acoperișurilor blocurilor de studii, procurarea mobilierului nou și a echipamentelor necesare, precum și pentru amenajarea terenurilor de joacă pentru copii.

Mircea SNEGUR: La Academia de Administrare Publică se formează o viziune nouă, o gândire creatoare și o concepție modernă despre societatea contemporană

Alocuțiunea dlui Mircea SNEGUR, primul președinte al Republicii Moldova, Doctor Honoris Causa al Academiei de Administrare Publică, rostită la inaugurarea noului an de studii 2016 – 2017 la Academia de Administrare Publică

Onorată asistență!

Evenimentul de astăzi are o semnificație deosebită prin prisma marcării recente a aniversării de 25 de ani de la proclamarea Independenței Republicii Moldova.

Faptul că pe parcursul acestei perioade de timp a fost creat și consolidat statul nostru suveran și independent, democratic, bazat pe drept, cu toate atribuțiile sale necesare, cu propriul sistem de securitate, cu o economie liberă de piață; stat recunoscut pe arena mondială și admis în toate organizațiile internaționale în calitate de membru cu drepturi depline - trebuie să ne încurajeze și să ne mobilizeze pe toți la noi izbânzi. Or, teren pentru

a demonstra calitățile de toate genurile și pe toate dimensiunile există îndeajuns, cele mai multe probleme care urmează a fi soluționate fiind de ordin economic și social.

Este de la sine înțeles că pentru a reuși, în acest sens, avem nevoie de cunoștințe profunde, inclusiv în domeniul administrării publice.

Despre aceasta ne-am convins chiar de la începuturi, când a fost pusă pe rol descentralizarea, transmiterea unor funcții republicane la nivel de ra-

ion sau raionale – la nivel de comună, când urma, în genere, să desfășurăm reforma administrației publice locale.

De aceea, la timpul respectiv, cu 23 de ani în urmă, în scopul pregătirii cadrelor bine instruite

pentru administrația publică locală – prin Decret prezidențial a fost creată Academia, în care urmează să vă faceți studiile și dumneavoastră.

Pe parcursul anilor au fost depuse eforturi considerabile pentru dezvoltarea instituției, completarea ei cu cadre didactice profesionale, perfecționarea procesului de instruire. Succesele obținute ne dovedesc, o dată în plus, că decizia de creare a Academiei de Administrare Publică a fost una necesară la timpul oportun.

Astăzi, instituția D-voastră este una dintre cele mai prestigioase în domeniul învățământului superior din țară. Aici activează un corp profesional de o înaltă calificare, cu vaste cunoștințe în domeniul administrației publice, ma-



nagementului, dreptului și al relațiilor internaționale.

În cadrul ei se formează o viziune nouă, o gândire creatoare și o concepție modernă asupra societății contemporane la mii și mii de funcționari publici din Republica Moldova. Instituția este lider național în oferirea serviciilor educaționale și de perfecționare continuă pentru funcționarii publici, în vederea sporirii cunoștințelor, abilităților acestora și, respectiv, îmbunătățirea actului de guvernare.

De menționat și implicarea Academiei în elaborarea diverselor documente, proiecte și perfecționarea cadrului legal destinat serviciului public, statutului și deontologiei funcționarului public.

Cele mai înalte aprecieri și mulțumiri merită persoanele antrenate în realizarea procesului didactic: profesorii, reprezentanții autorităților publice (deputați în Parlamentul Republicii Moldova, miniștri, viceministri etc.), precum și profesorii din instituțiile de peste hotare, reprezentanții ambasadelor străine în Moldova.

Doresc să vă mai spun că eu urmăresc cu atenție activitatea Academiei de Administrare Publică (în interes profesional, dar și în calitate de Doctor Honoris Causa al instituției) și mă bucur de succesele D-voastră.

Stimați viitori funcționari publici cu acte în regulă, care astăzi ați pășit pragul Academiei, aveți tot temeiul să fiți mândri de faptul că ați fost admiși la învățătură în această importantă instituție.

Vă doresc să profitați din plin de condițiile bune de aici și să acumulați cunoștințele necesare pentru activitatea D-voastră ulterioară întru prosperarea țării și a poporului.

Doresc noi succese cadrelor didactice, conducerea Academiei în noul an de învățământ.

Într-un ceas bun!

Probleme ale minorităților naționale discutate în cadrul Academiei

Pe 13 septembrie 2016, la Academia de Administrare Publică s-a aflat într-o vizită de documentare o delegație a Înaltului Comisar pentru Minoritățile Naționale al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (ICMN OSCE), din componența căreia au făcut parte consilierul politic, dna Jennifer CROFT, coordonatorul de proiect, dna Sarah STEPHAN, și coordonatorul național, dl Andrei IOVU. Ei au avut o întrevedere cu rectorul Academiei, dl Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar. La întrevedere au participat prim-prorectorul Academiei, dl Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, dna Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltare profesională, și dl Orest TĂRĂȚĂ, șef al Direcției relații internaționale.



Dl Oleg Balan i-a salutat pe oaspeți și a făcut o scurtă prezentare a Academiei, referindu-se la structura instituției și măsurile întreprinse pentru perfecționarea continuă a procesului de studii la nivelul standardelor europene și internaționale, fiind stabilite relații de colaborare cu partenerii de peste hotare.

Dna Jennifer Croft a mulțumit, la rândul său, pentru amabilitatea de a fi primiți la Academie, menționând

faptul că ICMN OSCE susține în Republica Moldova un program de amplexare de predare a limbii de stat pentru alolingvi și că se dorește instituționalizarea acestui proces la nivel de instituții de stat pentru a asigura continuitatea și sustenabilitatea procesului de predare. În acest context, se înscrie și scopul vizitei respective, oaspeții fiind interesați să afle cum decurge acest proces în cadrul Academiei și inițierea unei colaborări sub acest as-

pect dintre Academia de Administrare Publică și ICMN OSCE.

Rectorul a precizat că în cadrul Academiei procesul de studii este desfășurat în limba de stat, dar sunt create condiții pentru ca maste-ranzii alolingvi să poată însuși bine limba de stat, aceasta fiind o necesitate pentru funcționarii publici. În acest sens, este îmbucurător faptul că tot mai mulți funcționari din regiunile țării, unde se vorbește, preponderent, în limba rusă, aplică pentru a face studii la Academie.

În finalul întâlnirii, părțile au convenit asupra unor consultări pe viitor pentru stabilirea unei eventuale cooperări în acest domeniu dintre ICMN OSCE și Academia de Administrare Publică.

Cor. F.P.

Oportunități pentru dezvoltarea profesională a funcționarilor publici

Aceste subiecte au fost discutate în cadrul vizitei de lucru la Academia de Administrare Publică, din 13 septembrie 2016, a consultanților companiei europene de consultanță și cercetare ECORYS, Elena DIACONU și Julia KACHAIENKO. Domniile lor au avut o întrevedere cu prorectorul Academiei, dl Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, la aceasta participând și dnele Aurelia ȚEPORDEI, director al Departamentului dezvoltare profesională, și Ina MACOVEI, metodistă în Direcția relații internaționale.

Dl Aurel Sîmboteanu a informat oaspeții despre Academie, despre procesul de studii, reformele întreprinse în ultimul timp pentru

perfecționarea sistemului de învățământ și pregătirea cadrelor înalt calificate pentru serviciul public al țării.

Oaspeții au informat, la rândul lor, despre ECORYS, care este una dintre cele mai importante companii de consultanță și cercetare din Europa și a implementat cu succes proiecte de consolidare a capacităților în beneficiul administrațiilor publice din Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Uzbekistan, Serbia și Ucraina. În acest context, se înscriu și proiectele privind reforma administrației publice, implementate în Republica Moldova cu suportul Băncii Mondiale.

Ca urmare, au fost abordate oportunitățile privind

consolidarea APC și APL conform programului de dezvoltare profesională până în 2020, previziunile privind re-



forma administrativ-teritorială, necesitățile funcționarilor publici, precum ar fi managementul leadershipului, dezvoltarea abilităților de serviciu etc.

Părțile au convenit de a stabili pe viitor domeniile de colaborare dintre ECORYS și Academia de Ad-

ministrare Publică privind consultările și cercetările necesare dezvoltării profesionale a funcționarilor publici.

Cor. F.P.

Reprezentanții Academiei – la un Training internațional din Irlanda

În perioada 21 august - 3 septembrie 2016, în orașul Limerick din Irlanda, s-a desfășurat lucrările Trainingul „LNSS Curriculum Training”, organizat în cadrul proiectului „Library Network Support Services: modernising libraries in Armenia, Moldova and Belarus through library staff development and reforming libraries [LNSS]”. Academia de Administrare Publică a fost reprezentată la acest training de echipa de proiect: Rodica SOBIESKI-CAMERZAN, șefa Bibliotecii științifice a Academiei, coordonator de proiect, și Silvia DULSCHL, șef Direcție știință și doctorat, cercetător în cadrul proiectului. Despre rezultatele acestui training ne-a prezentat o informație coordonatorul de proiect.

Scopul trainingului l-a constituit îmbunătățirea nivelului de competență și aptitudini ale personalului bibliotecar din învățământul superior în Armenia, Moldova

rakis, director al bibliotecii Universității din Creta, Grecia; Monika Bukowska, asistent IT, biblioteca Institutului Tehnologic din Limerick, Quynh Nguyen, Pyramid Grup, Ger-

societate).

2. Analiza SWOT a bibliotecii universitare.

3. Analiza SWOT a Zilei Naționale de sensibilizare a opiniei publice privind rolul bibliotecii în societate.

4. Proiectul Curriculumul unui modul de instruire a bibliotecarilor, Academia de Administrare Publică din Moldova fiind responsabilă de Modulul 3 din proiect: „Essential management and transferrable skills for librarians and library staff” (Managementul esențial și competențele transferabile pentru bibliotecari și personalul bibliotecii).

Formatorii și experții internaționali au analizat prezentările partenerilor de proiect, au formulat recomandări în scopul îmbunătățirii conținutului acestora.

mobilitatea bibliotecarilor, cadrelor didactice și a studenților.

Participarea la training va avea un impact pozitiv asupra activității Bibliotecii științifice AAP, va contribui la modernizarea serviciilor prestate de bibliotecă, dezvoltarea marketingului și promovarea bibliotecii, dar și la stabilirea relațiilor cu instituțiile partenere în proiect din Armenia și Belarus, reprezentanții cărora au participat la training.

Rezultatele trainingului urmează a fi aplicate în bibliotecile instituțiilor partenere care vor implica grupurile-țintă de bibliotecari, cadre didactice, studenți, biblioteci naționale și publice, personalul auxiliar și administrativ, persoane cu nevoi spe-



și Belarus pentru reformarea și modernizarea bibliotecilor, dezvoltarea bibliotecilor inovatoare ca un sprijin pentru educație și învățământ pe tot parcursul vieții.

Astfel, în cadrul trainingului a fost oferită o gamă de module moderne de competențe în bibliotecă, relevante pentru dezvoltarea personalului de bibliotecă, fiind abordate cele mai urgente nevoi de formare a bibliotecarilor secolului al XXI-lea.

La training au participat formatori internaționali: Gerard Cullen, manager de proiect, Germania; Jeral Cavanagh, director al bibliotecii Institutului Tehnologic din Limerick; Padraig Kirby, director-adjunct al bibliotecii Institutului Tehnologic din Limerick; Angela Repanovici, doctor, prof. univ., Universitatea Transilvania, Brașov, România; Manolis Koukou-

mania.

Activitățile trainingului au fost structurate în 8 module care s-au axat pe marketingul pentru bibliotecari, managementul esențial și abilități transferabile pentru personalul bibliotecii, engleza pentru scopuri specifice, cultura informației și abilitățile de cercetare, serviciile informaționale inovative online pentru bibliotecarii sec. XXI, Biblioteca electronică, accesul în biblioteci al persoanelor cu nevoi speciale/dezabilități, politica dezvoltării colecțiilor bibliotecii.

Procesul de instruire a fost însoțit de sesiuni teoretice și practice, lucru în grup, în cadrul cărora fiecare bibliotecă a elaborat și a prezentat:

1. Proiectul Strategiei de marketing: „National Awarenessday” (Ziua națională de sensibilizare a opiniei publice privind rolul Bibliotecii în



În rezultatul discuțiilor, au fost identificate oportunitățile de colaborare pe viitor, în special, privind elaborarea în comun cu partenerii modulelor proiectului și implementarea lor, cercetări comune pe diferite tematici,

cială, ceea ce va conduce la reforma serviciilor în bibliotecile din Armenia, Belarus și Moldova.

Rodica SOBIESKI-CAMERZAN, șefa Bibliotecii Științifice a AAP, coordonator de proiect

Conferința științifică internațională „Republica Moldova: 25 de ani de independență”

Academia de Științe a Moldovei a găzduit, pe 8 septembrie 2016, un eveniment științific de anvergură - Conferința științifică internațională „Republica Moldova: 25 de ani de independență”. La lucrările forumului au participat membrii AȘM, primul președinte al Republicii Moldova, dl Mircea Snegur, al doilea președinte al Republicii Moldova, dl Petru Lucinschi, ex-președintele Parlamentului Republicii Moldova și ex-președintele interimar al Republicii Moldova, dl Marian Lupu, reprezentanții organelor supreme ale statului, arimisiunilor diplomatice acreditate la Chișinău, instituțiilor de cercetare și universitare, renumiți oameni de știință de peste hotare, inclusiv din România, SUA, Ucraina, Finlanda, Azerbaidjan.

Participanții la întrunire au fost salutați de președintele AȘM, acad. Gheorghe Duca, el adresând un mesaj de felicitare cu ocazia organizării forumului internațional, menționând: „Anul acesta este marcat de solemnități cu o încărcătură istorică deosebită, pe care am onoarea, emoția și bucuria să o împărtășesc alături de fiecare dintre Domniile Voastre, precum și cetățenii acestei țări”, accentuând, totodată, că **alături de voința poporului, știința și intelectualitatea au stat la temelie statului Republica Moldova, promovând adevărul științific.**

Ca participant nemijlocit la proclamarea Independenței și edificarea Statului Republicii Moldova, primul său președinte, dl Mircea Snegur, a salutat prezența acest forum științific semnificativ și foarte important, în opinia Domniei sale, atât pentru mediul academic, cât și pentru opinia publică. „Doresc să apreciez inițiativa Academiei de Științe a Moldovei de a analiza în cadrul forumului în cau-



ză aspectele și etapele mișcării noastre în formula de stat independent”, a menționat dl Mircea Snegur, exprimând doleanța ca societatea să aibă mereu parte de argumente științifice în ceea ce privește valorificarea rezervelor și realizarea proiectelor care să apropie aderarea definitivă a țării noastre la Uniunea Europeană.

În discursul prezentat în cadrul primei sesiunii a forumului științific, dl Mircea Snegur s-a referit la esența aspectelor primordiale ale devenirii și afirmării Republicii Moldova ca stat suveran, independent și democratic.

„Imediat după proclamarea Independenței, luând cuvântul în fața mulțimii adunate în Piața Marii Adunări Naționale, am prezis că greutățile pentru noi abia începeau. În condițiile lipsei totale a experienței, a bazei juridice corespunzătoare, urma crearea, mai bine zis, încheierea Statului Republica Moldova și consolidarea lui. Bănuiam noi că va fi dificil, dar atunci, pe valul euforiei și romantismului, nu ne prea dădeam seama câte probleme și confruntări aveam de parcurs și de depășit ulterior. Totuși, s-a reușit să se facă față sarcinilor în contextul dat. Cu susținerea primelor două Parlamente, alese în mod democratic (în anii 1990 și 1994), au fost create atributele și instituțiile statale; au fost promovate reformele (democratică, politică, economică, financiară, socială, judi-

ciară, constituțională); au fost realizate condiții pentru dezvoltarea, la nivelul posibilităților de atunci, a științei, învățământului, ocrotirii sănătății, culturii; s-a făcut mult pentru revenirea la credința strămoșească etc.

Toate aceste eforturi de început au stat la baza unei politici coerente de edificare a statului democratic de drept, cu o economie liberă de piață (pronunțându-se în continuare asupra principalelor aspecte ale statului, precum sunt simbolurile și securitatea națională a statului, reforma constituțională, accentuând, totodată, și dimensiunea spirituală).

(...) Mișcarea de Renaștere și Eliberare Națională a fost inițiată și însuflețită de intelectualitate. Scriitorii, pedagogii, reprezentanții altor sfere spirituale au reușit să convingă masele largi ale populației și să obțină sprijinul lor în promovarea ideilor de schimbare a sistemului vechi totalitar în unul liber și democratic, de revenire la tradițiile strămoșești, la tot ce e al nostru.

Afirm, în cunoștință de cauză, că fără aportul și susținerea intelectualității nici conducerea de atunci a republicii nu ar fi reușit prea multe. Pentru mine personal era clar, încă de la bun început, că și după proclamarea Independenței miza principală a transformărilor rămânea a fi această pătură socială a societății. Asume ea urma să devină unul dintre pilonii de bază

ai edificării Statului Republica Moldova.

Datorită politicii externe coerente, promovate de statul nostru, Republica Moldova a fost scoasă din anonimat, recunoscută de întreaga lume; are relații diplomatice cu majoritatea țărilor; este membru cu drepturi depline al organizațiilor internaționale. Este în plină desfășurare valorificarea Acordului de

Asociere „Republica Moldova - Uniunea Europeană”.

Pe parcursul a 25 de ani de după proclamarea Independenței, Republica Moldova s-a constituit și s-a consolidat ca stat suveran și independent, democratic, bazat pe drept, cu toate atributele statale necesare, cu propriul sistem de securitate, cu economie liberă de piață, stat admis pe larg în comunitatea internațională.

Pentru prosperarea țării se impune intensificarea reformelor, punerea în acțiune a tuturor rezervelor nevalorificate pentru depășirea cu succes a perioadei de tranziție”.

Participanții la Conferința științifică internațională „Republica Moldova: 25 de ani de independență” au adoptat o rezoluție în care se menționează că modernizarea prin dezvoltare democratică, încrederea prin educarea patriotismului și coeziunea prin elaborarea, acceptarea și asumarea unei idei naționale pot fi asigurate prin elaborarea și adoptarea unui program național complex și fezabil, proces la care Academia de Științe a Moldovei va participa plenar, oferind și pe această cale suport științific politicilor de stat.

În cadrul evenimentului a fost inaugurată o expoziție tematică de carte, cu participarea plenară a unei bune părți a celor prezenți la forumul științific.

Consilierul local – exponentul comunității



Absolvent al Academiei de Administrare Publică, promoția 2015, Valeriu Bulgac, antreprenor și consilier în consiliul local al comunei Boșcana, raionul Criuleni, nu uită drumul spre instituția unde a făcut carte serioasă, după spusele dumnealui, timp de 2 ani și jumătate. Doar aici, la Biblioteca Științifică a Academiei, poate găsi răspunsuri la multe întrebări din domeniul administrației publice. De data aceasta, a hotărât să ne viziteze și pe noi, cei de la secția activitate editorială.

„Citesc de fiecare dată ziarul „Funcționarul Public”, sunt la curent cu toate noutățile și am hotărât să trec pe la redacție pentru a mă pronunța asupra locului și rolului consilierului în administrarea treburilor comunității, ne explică dumnealui motivația acestei vizite, după prezentările de rigoare. Vizitez biblioteca Academiei, deoarece doresc să-mi îmbogățesc permanent cunoștințele în acest domeniu. Fiindcă, după cum a spus renumitul industriaș american, John D. Rockefeller, un om informat este un om puternic. Câtă înțelepciune și cât adevăr scot în evidență aceste cuvinte. Interpretări sunt multe, însă esențialul este că informația te ajută să fii mai dotat decât cei care nu știu să se documenteze”.

De acest adevăr se conduce în viața sa interlocutorul nostru, Valeriu Bulgac. M-au impresionat profund cele relatate de dumnealui despre valorile sale în lumea cunoștințelor. Începe această lume cu Tehnicul industrial regional din Harkov, Ucraina. Apoi urmează, în perioada anilor 1993 – 1997, studii-

le la Universitatea Tehnică din Moldova, Facultatea construcții industriale și civile, specializarea gazificare, fondând o companie cu acest profil „Samotlor-Gaz” (ca o apreciere a localității unde a activat un timp și a obținut o bogată experiență în domeniu). Activitatea antreprenorială, cu multiplele sale probleme în relațiile cu instituțiile statului și cu autoritățile publice, l-a motivat să-și lărgască cunoștințele în domeniul jurisprudenței la Universitatea Liberă Internațională din Moldova. Mai departe, și mai curios lucru. Fiind creștin ortodox convins, la îndrumarea preotului său duhovnic, face și Academia Teologică din Chișinău, susținând în 2011 teza de doctor în teologie „Rolul literaturii în biserică”.

„Dar știți, după cum a spus George Călinescu, „cu cât știi mai mult, cu atât îți dai seama că știi prea puțin”, continuă interlocutorul nostru. Și eu, analizând evoluția și dezvoltarea satului meu de baștină, Boșcana, mi-am zis că este o datorie sfântă a mea de a mă implica serios în administrarea treburilor localității, cu toate că în afacerile mele antreprenoriale aveam rezultate tot mai bune. Dar pentru a face față cerințelor, erau necesare cunoștințe profunde în administrarea publică. Și am aplicat hotărât la Academia de Administrare Publică, unica instituție unde puteam să acumulez aceste cunoștințe. M-am înscris la specializarea „Managementul informațional în administrarea publică” pentru a studia IT, fără de care în era informațională stai pe loc. Or, revenind la renumitul citat de mai sus, este puternic acela care este informat, aducă săcunoști bine legislația cu toate modificările, modul de aplicare a ei, să fii la curent cu toate noutățile. **Așa că, în opinia mea, ori primarul, ori consilierul local, funcționarul public, în general, trebuie să fie bine informat și documentat, să cunoască calculatorul, la o adică și o limbă străină, să fie un psiholog pentru a înțelege**

mai bine oamenii cu nevoile și problemele lor, fiindcă el este exponentul comunității, dar nu cu interese de partid sau de altă natură.

Eu, de pildă, în alegerile locale am candidat ca independent.

Una dintre primele inițiative, pe care le-am formulat împreună cu consilierii Anatol Vântu, fost primar din mandatul precedent, și Ion Moroga, a fost rotația președinților ședințelor consiliului local, pentru ca fiecare consilier să știe din timp și să fie pregătit de a conduce în cunoștință de cauză ședința consiliului, care să fie lucrativă și cu efect. Asupra acestei inițiative urmează să se pronunțe consilierii”.

Multe sunt problemele satului, spune consilierul local Valeriu Bulgac, soluționarea cărora depinde de cunoștințele, activismul și colegialitatea tuturor consilierilor. Este vorba de programul de măsurare masivă și corectarea hotarelor terenurilor agricole, nu este condiționată repartizarea terenurilor pen-



tru construcția caselor și multe dintre ele stau în paragină, satul nu este iluminat, infrastructura este slab dezvoltată, lipsesc rețelele ingineresti, apeductul și canalizarea, nu este rezolvată definitiv problema salubrității satului, străzile trebuie reparate etc.

„Toate aceste probleme pot fi soluționate în timp rezonabil și calitativ, spune consilierul Valeriu Bulgac. Trebuie înaintate proiecte bine argumentate pentru a obține granturi sau investiții și toate activitățile

trebuie să fie operate conform legislației în vigoare și, poate că mă repet, dar accentuez că reușitele depind cât de consolidată va fi echipa primăriei și a consiliului local în adoptarea deciziilor hotărâtoare pentru sat. Despre toate acestea, întreaga comunitate trebuie să fie bine informată. În acest context, ne propunem să edităm un buletin informativ periodic și să creăm o rețea radiofonică a satului”.

Dar nu numai aspectul social al satului, modernizarea sa întru binele consătenilor constituie preocupările prioritare ale consilierului Valeriu Bulgac, dar și cele de ordin spiritual, cultural.

„Fără a ne cunoaște istoria, obiceiurile, tradițiile din moștrămoși, nu putem miza pe acel viitor spre care tindem, adică de a transmite generațiilor viitoare un sat prosper, demn de trecutul său. Astfel, planificăm să fondăm Muzeul satului și să edităm Istoria satului. În acest context, sunt preconizate și lucrări de amenajare a curții bisericii, care dintotdeauna a fost pilonul ce

a vegheat și a propășit cultura noastră, vatra strămoșească. Sunt lucruri sfinte întru dăinuirea neamului”.

La despărțire, consilierul Valeriu Bulgac și-a exprimat disponibilitatea de a se pronunța și pe viitor în paginile ziarului „Funcționarul Public” asupra problemelor din administrarea publică și de a oferi sugestii privind eficientizarea serviciilor publice.

Vlad IONAȘCU

Practici avansate de lucru în APL din raionul Hâncești

Modernizarea infrastructurii este o prioritate pentru autoritățile publice locale din raionul Hâncești. Bunele practici din această zonă sunt completate de un nou drum de ocolire de importanță regională, un sistem de alimentare cu apă potabilă pentru două mii de gospodării și o estradă pentru desfășurarea evenimentelor culturale.

Avantajele drumului de ocolire

Un amplu proiect de infrastructură finalizat „Dezvoltarea activității economice în sectorul cu potențial industrial regional al orașului Hâncești prin



construcția capitală a drumului de ocolire” a unit regiunile Centru și Sud ale țării, creând, astfel, premise pentru o dezvoltare regională durabilă. Activitatea face parte din prima etapă a unui proiect regional, lansat în august 2014.

Prin construcția drumului de ocolire iluminat pe o lungime de 1,4 kilometri, traficul s-a transferat în afara centrului urban al orașului Hâncești, dezvoltarea economică s-a intensificat, iar condițiile de viață ale locuitorilor s-au îmbunătățit. Totodată, noua porțiune de drum deschide o perspectivă mai mare și pentru celelalte localități învecinate – Bozieni, Bobeica, Logănești etc.

„Porțiunea de drum este prevăzută cu toată infrastructura necesară ca orice agent economic să poată investi cu ușurință în zonă respectivă. Ca rezultat, orașul va reuși să-și dezvolte de sine stătător capacitatea economică și să investească ulterior în servicii publice de calitate, oferite cetățenilor”, a menționat primarul orașului Hâncești, Alexandru Botnari. Potrivit lui, proiectul va spori economia în regiune prin crearea Parcului Industrial, fapt ce va dinamiza sectorul IMM-urilor și va crește rata de ocupare a forței de muncă.

Costul total al proiectului „Dezvoltarea activității economice în sectorul cu potențial industrial regional al orașului Hâncești prin construcția capitală a drumului de ocolire” constituie 73 de milioane lei,

prima etapă fiind de 28 de milioane 517 mii de lei, bani oferți din Fondul Național

pentru Dezvoltare.

Următoarele activități ale proiectului vizează construcția sensului giratoriu și crearea zonei verzi de-a lungul râului Cogâlnic.

Apă de calitate ca la Cărpineni

Peste 2000 de gospodării din comuna Cărpineni sunt conectate la apeduct și asta datorită Uniunii Europene și a fondurilor naționale. Astfel, începând cu anul 2010, în comună a fost construit un apeduct cu o lungime de 78 de km din totalul de 110 km, iar primul sector, unde a fost lansat sistemul de apă, a fost „Mărgelați”, în anul 2013. Anterior, conform spuselor primarului comunei Ion Cărpineanu, oamenii erau nevoiți să plătească pentru tractoarele cu cisternă pentru



a le aduce apă în rezervoare improvizate, iar apa, la rândul său, nu era de cea mai bună calitate pentru consum.

„Datorită controlului de utilizare a apei potabile, au scăzut simțitor pierderile ce afectau rezervele de apă potabilă ale comunității, a crescut nivelul de responsabilitate al fiecărui cetățean și s-a îmbunătățit cu mult accesul cetățenilor la apă potabilă”, susține Ion Cărpineanu. Urmează, ca în acest an să fie finalizată și ultima etapă care prevede construcția unui nou apeduct pentru aprovizionarea a încă trei sectoare ale localității.

Pentru aprovizionarea cu apă potabilă, cetățenii achită 12 lei pentru un metru cub de apă.

Estradă ca la oraș

E v e n i -

mente culturale din comuna Cotul Morii, precum ar fi Hramul satului, horele, festivalurile locale și chiar seminarele, au loc acum în aer liber, mai exact, la estrada de vară, dată recent în folosință. Până acum aceste manifestări erau organizate în localul gimnaziului din localitate, ceea ce crea anumite incomodități. Ca rezultat, activitățile culturale au căpătat o semnificație mai deosebită, la ele participând majoritatea locuitorilor comunei. Acest lucru le permite și tinerilor să-și petreacă timpul liber în localitatea lor, fără a fi nevoiți să meargă în satele vecine sau la oraș pentru a lua parte la evenimente socio-culturale.

„O localitate nu poate avea nume dacă nu are o cultură și

tineri educați, care sunt viitorul comunităților noastre și a întregului popor. Pentru a crește o generație de tineri puternici, trebuie să le creăm condiții pentru diferite activități, îndeosebi, sub aspect educațional și cultural. Investind în tineri, investim, de fapt, în localitățile noastre”, consideră Lucia Guștiuc, primarul comunei.

Estrada de vară din comuna Cotul Morii a fost construită cu suportul Consiliului raional Hâncești și al administrației publice locale, costul total fi-



ind de peste 350 mii de lei.

Notă. Orașul Hâncești, comunele Cărpineni și Cotul Morii fac parte din cele 30 de localități din Republica Moldova selectate pentru a fi vizitate de echipa Programului Bunelor Practici.

Programul Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale din Moldova a fost lansat în anul 2005 de către Consiliul European în cooperare cu Guvernul Republicii Moldova, asociațiile de primari, proiectul USAID „Reforma Autorităților Publice Locale” și implementat de către IDIS „Viitorul”, având scopul de a identifica, valorifica și disemina bunele practici printre autoritățile publice locale din Republica Moldova, contribuind, astfel, la eficientizarea guvernării locale.

Ana-Maria VEVERIȚA,
coordonator de Program,
IDIS „Viitorul”

Ne scriu cititorii

Zilele acestea am primit la redacție un mesaj de la dl Dumitru ROȘCA, secretar al consiliului local Cruglic, raionul Criuleni, în care ne scrie: „În cazul în care secretarul consiliului consideră că decizia consiliului este ilegală, el este în drept să nu o contrasemneze și solicită consiliului reexaminarea acestei decizii”. Dumnealui ne adresează, în legătură cu această situație, câteva întrebări.

1. Ce se întâmplă în cazul în care consiliul refuză reexaminarea deciziei respective, iar secretarul nu o contrasemnează?

2. Se consideră legală o astfel de decizie?

3. Care sunt acțiunile ulterioare ale secretarului?

Răspunsuri la aceste întrebări a pregătit dna Svetlana RAȚA, magistru în administrarea publică, lector superior universitar la Catedra științe administrative a Academiei de Administrare Publică.

1. Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 32-35 din 09.03.2007, prevede următoarele.

În temeiul art. 20 (3), secretarul consiliului va remite decizia consiliului local primarului și, în cazurile prevăzute de lege, oficiului teritorial al Cancelariei de Stat în cel mult 5 zile după data semnării.

Art. 64 (2). O copie de pe orice act menționat în alin.(1) se expediază obligatoriu, din contul emitentului, oficiului teritorial al Cancelariei de Stat în termen de 5 zile de la semnarea actului. Responsabil de această obligație este secretarul consiliului.

Secretarul, oricum, remite decizia oficiului teritorial al Cancelariei de Stat și-l anunță despre faptul necontrasemnării acesteia. Anexează, dacă există refuzul în scris al consiliului local de a reexamina, decizia considerată ilegală.

2. Decizia consiliului local se consideră legală. Numai instanța de contencios administrativ poate decide asupra ilegalității deciziei, conform Legii nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală.

Art. 66 (2). În cazul în care consideră că decizia consiliului local este ilegală, primarul, președintele raionului sau secretarul pot solicita oficiului teritorial al Cancelariei de Stat efectuarea unui control al legalității.

3. Cererea de efectuare a controlului legalității este depusă în termen de 30 de zile de la data emiterii actului, cu indicarea prevederilor legislației ce se consideră a fi încălcate.

Alte întrebări se referă la organizarea sistemului administrației publice: principii, criterii și structuri.

ÎNTREBARE. Ce este o unitate administrativ-teritorială (UAT)? Există diferențe între noțiunea de UAT și noțiunea de sat (comună), oraș (municipiu)?

RĂSPUNS. Unitatea administrativ-teritorială este o comunitate de oameni uniți prin teritoriu, condiții geografice, relații economice, social-culturale, tradiții și obiceiuri și care dispune de autorități publice legal constituite. Adică, dacă într-un sat sau într-un oraș nu există un consiliu local sau un primar, ales în condițiile legislației în vigoare, această localitate nu poate fi numită unitate administrativ-teritorială. Acestea fac parte, împreună cu alte localități, dintr-o unitate administrativ-teritorială constituită în condițiile Legii privind organizarea administrativ-teritorială nr. 764-XV din 27.12.2012. Deci nu fiecare sat (comună) poate fi și o unitate administrativ-teritorială.

ÎNTREBARE. Cine sunt aleșii locali și care sunt legile ce le reglementează statutul, drepturile și obligațiunile?

RĂSPUNS. Conform prevederilor legale, aleșii locali sunt consilierii din consiliile locale de ambele niveluri, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții de raion. Statu-



tul alesului local este determinat de Legea privind statutul alesului local nr. 768-XIV din 02.02.2007, cu modificările ulterioare, și de Legea 436/2006.

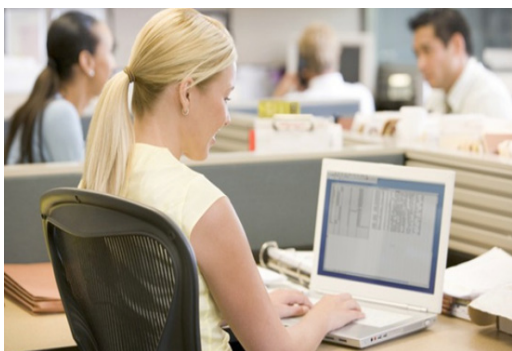
ÎNTREBARE. Conform prevederilor legale, primarul este autoritate executivă a consiliului local. Rezultă oare de aici că primarul se subordonează consiliului local?

RĂSPUNS. Calitatea primarului de autoritate executivă derivă din faptul că el este responsabil de îndeplinirea deciziilor consiliului local, dar nu implică supunerea primarului - consiliului. Conform Legii 436/2006, consiliile locale și primarii funcționează ca autorități administrative autonome.

Din partea redacției. Vă confrunțați cu probleme în administrarea publică, cu situații incerte? Nu ezitați, adresați redacției ziarului „Funcționarul Public” întrebările la care căutați răspunsuri adecvate, conform legislației în vigoare. Suntem totdeauna la dispoziția Dumneavoastră, iar profesorii, experții de la Academia de Administrare Publică, de la alte instituții publice, vă vor da răspunsuri exhaustive la întrebările care Vă frământă, care vor fi, de asemenea, publicate la această rubrică a ziarului.

Mișcarea înseamnă sănătate

*Ce trebuie să faci pentru a
contracara efectele a opt ore
petrecute la birou?*



Bolile de inimă și cancerul sunt două dintre cele mai întâlnite cauze de deces asociate cu un stil de viață inactiv. Oamenii de știință au stabilit că o oră de activitate fizică moderată pe zi este suficientă pentru a contracara efectele letale ale orelor petrecute la birou, scrie descopera.ro.

Cercetătorii au analizat date de la un milion de bărbați și femei și au ajuns la concluzia că persoanele care petrec mai mult de opt ore pe zi fără exerciții prezintă un risc mai ridicat de deces prematur.

Analizând datele culese

de la peste un milion de oameni care lucrează în birouri, cercetătorii au descoperit că statul pe scaun, în fața unui calculator, timp de opt ore, poate crește riscul de a muri prematur cu până la 60 la sută.

Oamenii de știință spun că stilul de viață sedentar este la fel de periculos ca fumatul și provoacă mai multe decese decât obezitatea. Dar o oră de plimbare sau mers pe bicicletă pe zi poate fi suficientă pentru a combate pericolele provocate de opt ore petrecute la birou.

Cercetătorii susțin că inclusiv o pauză scurtă pentru o cafea sau un pahar de apă ar putea reduce riscurile. Aceștia recomandă o pauză de câte cinci minute la fiecare oră muncită, dar și de făcut exerciții fizice, atât la prânz, cât și seara.

Controlul uman asupra vremii

Nivelul crescut al secetei, dar și fenomenele naturale extreme i-au forțat pe oamenii de știință din China să investească aproape 30 de milioane de dolari în construirea unei tehnologii de control a vremii.

În prezent, China utilizează tehnologii de modificare a vremii, inclusiv însămânțarea norilor pentru a induce ploaia în timpul secetelor sau pentru a reduce grindina, dar și pentru a crea un timp favorabil în anumite scopuri.

China este interesată să utilizeze această tehnologie pentru a crea peste 60 de miliarde de metri cubi de apă până în 2020.

O tehnologie asemănătoare a fost dezvoltată de o echipă de cercetători din Nevada, aceștia doresc să controleze vremea, utilizând o dronă. Inginerii și meteorologii au afirmat că au



creat prima platformă autonomă care însămânțează norii, aceasta putând crește nivelul precipitațiilor cu 15%. Mașinăria poate crea nori prin pulverizarea unor particule fine de iodat

de argint într-un nor deja existent pentru a crește nivelul de precipitații.

Procesul de însămânțare a norilor a fost propus pentru prima dată în 1940 în cadrul laboratoarelor General Electric din Schenectady, New York. Do-uăzeci de ani mai târziu, Central Arizona Project și Salt River Project au demarat cercetări pentru a aduce proiectul la realitate.

Din 2007, Central Arizona Project a investit un milion de dolari în cercetările altor state pentru a crește rezerva de apă din fluviul Colorado. Sistemul funcționează după premisa, conform căreia, ploile se produc

atunci când picăturile de apă ajung să se transforme în cristale de gheață. Apa din aerul zonelor secetoase poate fi transformată în cristale de gheață prin pulverizarea în atmosferă a unor chimicale, precum iodatul de argint sau gheața carbonică.

Unii cercetători își fac griji că argintul din aer s-ar putea depune în bazinele fluviilor. De asemenea, pe aceștia îi îngrijorează modul în care se va decide cine poate beneficia de acest proiect. Comparat cu alte alternative, precum desalinizarea apei mărilor, crearea norilor este o alternativă mult mai ieftină, deși nu va putea combate singură seceta.

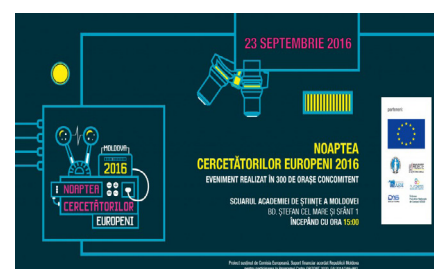
Noaptea cercetătorilor europeni – 2016

Academia de Științe a Moldovei, în parteneriat cu Centrul Proiecte Internaționale, Universitatea Academiei de Științe, Rețeaua Punctelor de Contact, DAS Solution, institutele de cercetare și cele de învățământ superior, organizează cu suportul Comisiei Europene pentru participarea Republicii Moldova în Programul Cadru al Uniunii Europene de Cercetare și Inovare ORIZONT 2020, NOAPTEA CERCETĂTORILOR EUROPENI – 2016, a III-a ediție, eveniment de anvergură de promovare a științei în societate.

Evenimentul va avea loc la 23 septembrie 2016, începând cu ora 15:00, în scuarul Academiei de Științe a Moldovei (bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 1).

Organizatorii invită publicul larg pentru a sărbători și promova împreună știința printr-o abordare inedită, oferind celor pasionați și curioșilor o interacțiune directă cu cercetătorii.

Vizitatorii vor avea ocazia unică să vadă cum e să fii cercetător, vor participa la experi-



mente interactive și distractive, se vor refugia în laboratoare, amenajate special cu acest prilej, chiar în scuarul Academiei, vor fi implicați în diverse concursuri. Tinerii vor avea oportunitatea de a dialoga cu renumiți oameni de știință, alături de ei simțindu-se și ei cercetători. Împreună vor descoperi lumea, frumusețea și tainele științei, în speranța că atmosfera prietenoasă creată îi va încuraja să urmeze o carieră științifică.

Noaptea Cercetătorilor Europeni este una dintre cele mai renumite inițiative ale Uniunii Europene, în care se sărbătorește știința. Evenimentul se desfășoară, concomitent, în peste 300 de orașe europene, în luna septembrie a fiecărui an.

Republica Moldova a marcat pentru prima dată Noaptea Cercetătorilor Europeni în 2013. A doua ediție s-a desfășurat în 2015.

Primar – vânzător de licitații



Primarul satului Rădulenii Vechi din raionul Florești a fost reținut de ofițerii DGT "Nord" a CNA și de procurorii anticorupție. Bărbatul este suspectat de trafic de influență.

În denunțul său, un cetățean a invocat faptul că primarul, împreună cu un fost angajat al Consiliului raional Florești, ar fi pretins 9 000 de lei sub pretextul că ar

putea influența un funcționar de la Camera de Industrie și Comerț Soroca să evalueze la un preț micșorat niște bunuri imobiliare. Parte a „înțelegerii” era și influențarea membrilor comisiei de licitație, în rezultatul căreia denunțatorul urma să fie desemnat câștigător.

Astfel, primarul a fost documentat la primirea banilor extorcați și transmiși sub controlul CNA. Funcționarul a fost recunoscut în calitate de bănuț. Pe acest caz a fost pornită o cauză penală în temeiul art. 326, alin. (2), lit. b), Cod Penal. Dacă va fi găsit vinovat, primarul riscă închisoare de până la 6 ani sau amendă în mărime de la 60 000 la 80 000 de lei.

Securitate Internă. În cadrul verificărilor, în biroul de serviciu al angajatului respectiv au fost depistate mijloace bănești în sumă de 8 355 de lei, 5 065 de hryvne ucrainene, 55 de euro și, respectiv, 40 de dolari SUA, care, se presupu-

ne, ar fi provenite din colecții ilicite.

Conform competențelor, cazul a fost deferit Centrului Național Anticorupție pentru continuarea cercetărilor și întreprinderii măsurilor legale ce se impun.

850 de euro mită pentru permis auto

Un bărbat din capitală a fost reținut de către ofițerii CNA și de procurorii anticorupție. Acesta este cercetat penal pentru trafic de influență.



a conducătorilor auto, în vederea perfectării permisului de conducere, categoria „C”, fără prezența primului la examene.

Ultimii bani au fost transmiși sub controlul CNA, iar urmare a măsurilor speciale de investigație și acțiunilor de urmărire penală, suspectul a fost reținut. Bănuțul și-a recunoscut vina și este cercetat în stare de libertate.

Dacă va fi găsit vinovat, conform art. 326, al. (1), Cod Penal, acesta riscă o pedeapsă cu închisoare de până la 5 ani sau amendă în mărime de la 2000 la 3000 de unități convenționale.

Potrivit denunțatorului, omul ar fi pretins și primit 650 de euro, apoi încă 200 de euro, susținând că are influență asupra persoanelor publice din cadrul Biroului de calificare

Polițist reținut de CNA

Un polițist din cadrul Inspectoratului de Poliție Ștefan Vodă a fost reținut de ofițerii CNA și de procurorii anticorupție. Bărbatul este bănuț de corupere pasivă și trafic de influență. Potrivit denunțatorului, omul legii, responsabil de sistematizarea circulației rutiere, ar fi extorcat și primit 1000 de euro de la un bărbat. Locotenentul major ar fi susținut că are influență asupra unui procuror din cadrul procuraturii raionului Ștefan Vodă în vederea determinării acestuia să adopte o decizie favorabilă în soluționarea unui caz de accident rutier, soldat cu persoane traumatizate. Cei 1000 de euro preținși ar fi fost destinați atât omului legii, cât și acuzatorului de stat.

În rezultatul întreprinderii măsurilor speciale de

investigație și acțiunilor de urmărire penală, polițistul a fost prins în flagrant delict, recunoscut în calitate de bănuț, pe acest caz fiind pornită o cauză penală în temeiul art. 324, al. (2), lit. c) și art. 326, al. (1), Cod Penal al Republicii Moldova.



Dacă va fi găsit vinovat, bărbatul riscă o pedeapsă cu închisoare de la 5 la 10 ani cu amendă în mărime de până la 160 000 de lei și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 7 la 10 ani.

Polițist din Leova, prins cu mită de 2000 de lei

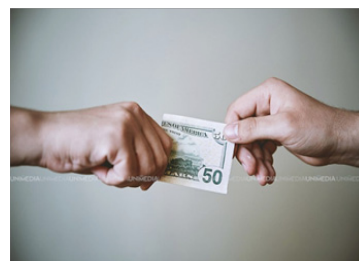
Un angajat al Inspectoratului de Poliție Leova a fost reținut de ofițerii DGT „Sud” a CNA și de procurorii anticorupție. Bărbatul este bănuț de corupere pasivă.

În fapt, omul legii, acționând de comun acord cu un coleg de breaslă, ar fi pretins 2 000 de lei de la un șofer pentru a nu-i întocmi proces-verbal contravențional pe faptul conducerii vehiculului cu permis de o categorie necorespunzătoare și în lipsa actului de înmatriculare de stat a automobilului.

Urmare a măsurilor speciale de investigație și acțiunilor de urmărire penală, polițistul a fost prins în flagrant delict, pe acest caz fiind pornită o cauză penală în

temeiul art. 324, alin. (2) lit. b), Cod Penal al Republicii Moldova.

Pentru acest gen de infracțiune, codul prevede o pedeapsă cu închisoare de la 5 la 10 ani cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice



sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 7 la 10 ani.

Vameș cu mâna întinsă



Serviciul Vamal a inițiat o anchetă de serviciu în

privința unui angajat al postului vamal Tudora, acesta fiind suspectat de săvârșirea infracțiunii de corupere pasivă.

Cauza disciplinară a fost demarată în rezultatul efectuării unui control inopinat a activității postului respectiv de către ofițerii Direcției

Fântâna Cadânei – un monument restaurat din banii cetățenilor

Satul Lipnic de prin părțile Ocnitei este vestit, în primul rând, prin faptul că aici, în 1469, a avut loc singura bătălie a lui Ștefan cel Mare și Sfânt pe teritoriul actual al Republicii Moldova, în care ilustrul domnitor al Mol-

de la o față frumoasă care, fiind urmărită de un turc ce încerca să o ducă în haremul său, a sărit într-o fântână de lângă Lipnic.

Existența acestei fântâni datează încă dinaintea bătăliei de la Lipnic. A fost reconstruită de câteva ori, iar în 1970 capătă statutul de monument protejat. Ultima renovare a fântânii s-a realizat în 1989.

În ultimii ani, Fântâna Cadânei a revenit în atenția opiniei publice datorită unui grup de tineri entuziaști, format la inițiativa lui Marian Chirtoacă, din Chișinău, care ne mărturisește: „Mă aflu

într-o deplasare de serviciu la Ocnita. În timp ce discutam cu câțiva localnici, aceștia mi-au povestit despre Fântâna Cadânei de la Lipnic. Mi-am dorit să ajung acolo și mi-a luat o oră ca să ajung la ea. Se află la circa 2 km de satul Lipnic. Problema era că fântâna se afla într-o stare deplorabilă. Ne-am gândit că este o oportunitate de a ne solidariza și a face un lucru frumos”, a spus Marian Chirtoacă.

Astfel, membrii grupului de inițiativă, cu susținerea și implicarea Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor din Republica Moldova (AIRM), și-au propus să lanseze o campanie social-civică, cu scopul de a „reînvia o legendă și de a restaura acest monument istoric”.

Timp de o lună, grupul a

reușit să adune circa 4000 de dolari, sumă necesară pentru a transforma acest monument, lăsat de izbeliște peste 20 de ani, într-o frumoasă fântână care sfințește locul unde marele nostru voievod, Ștefan cel Mare, i-a zdrobit fără cruțare pe invadatorii tătari.

Astfel, restaurarea monumentului „Fântâna Cadânei” este primul proiect de recuperare a patrimoniului istoric din Republica Moldova realizat prin contribuția cetățenilor.

Directorul Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor din Republica Moldova, dl Ion Ștefăniță, a menționat cu această ocazie că speră ca acest proiect să servească drept un exemplu mobilizator, întrucât zona de nord a țării este bogată în monumente istorice, care însă necesită lucrări de restaurare. „Avem un scop fixat și vom munci ca să fie bine realizat.”



dovei i-a înfrânt pe invadatorii tătari. Prin părțile locului se mai afirmă că lupta a început de la Fântâna Cadânei. Legenda spune că numele fântânei provine

Descoperire arheologică de unicat în Republica Moldova

Arheologii au identificat o așezare istorică din timpul epocii romane târzii. Obiectele găsite de savanți au o vechime de peste 1600 de ani. Printre ele se află și o unealtă din lemn, unică în spațiul dintre Bug și Tisa.

Complexul arheologic datează din secolul IV d. Hr. și a fost descoperit întâmplător pe moșia satului Zamciogi, raionul Strășeni. Relicva istorică a fost

depistată de niște muncitori care săpau un iaz. Situl arheologic se află la o adâncime de 5 - 6 metri și este unic în spațiul pruto-nistrean.

Cercetătorii spun că obiectele s-au păstrat în timp, datorită zonei mlăștinoase în care este amplasată așezarea preistorică. Dacă ceramica este mai rezistentă, atunci lemnul se păstrează cel mai bine în apă, ne asigu-

ră arheologii.

De o dată, cele mai multe dintre relicvele descoperite sunt obiectele din ceramică. Acestea erau prelucrate cu o deosebită măiestrie și finețe de strămoșii noștri. Au fost găsite și fragmente de amfore romane. Obiectele, lucrate din pastă rezistentă, erau aduse din mai multe provincii romane, din Balcani și din zona mediteraneană.



Lucrările de cercetare la Zamciogi vor continua, iar materialele arheologice vor fi studiate și restabilite, pentru ca ulterior să fie expuse la Muzeul Național de Istorie.

Sergiu CARCEA

Abonarea 2016

Continuă abonarea pentru anul 2017 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNCȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul „Funcționarul public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Sergiu CARCEA - designer

Luminița BOICIUC - redactor

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 19.09.2016

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78



„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” - publicație a Academiei de Administrare Publică.